

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Høringsinstansene

Deres ref

Vår ref
12/3258

Dato
01.03.2013

Høring - Endringer i forskrift til introduksjonsloven

Stortinget vedtok 15. juni 2011 å innføre obligatoriske avsluttende prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Vi viser til Prop. 79 L (2010-2011) Endringer i introduksjonsloven og statsborgerloven, Innst. 370 L (2010-2011) og Lovvedtak 60 (2010-2011). Lovendringene er sanksjonert av Kongen i statsråd, men endringen med innføring av obligatoriske avsluttende prøver trer i kraft først 1. september 2013, og vil omfatte personer som pga. sin oppholdstillatelse kommer inn i personkretsen for rett og plikt til opplæring etter introduksjonsloven etter denne datoen.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) sender med dette forslag til forskriftsbestemmelser om obligatoriske avsluttende prøver på høring. Regler omfatter bestemmelser om utvikling av obligatoriske avsluttende prøver, om oppmelding til prøve, om gjennomføring, om vurdering og om kontinuasjon. Departementet foreslår å ta de nye forskriftsbestemmelsene inn i eksisterende forskrift 20. april 2005 nr. 341 om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere. Departementet foreslår å ta bestemmelsene inn som et nytt kapittel 7 i forskriften, "*Om avsluttende prøver i norsk og samfunnskunnskap*". Dette innebærer at nummereringen i dagens forskrift endres, se punkt 2 i dette høringsbrevet hvor endringene i forskriften er merket med *kursiv*, og hvor forslag til endret nummerering beskrives.

BLD sender med dette også på høring forslag til endring i forskrift 20. april 2005 nr. 341 om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere § 3. Bestemmelsen gjelder fritak fra plikt til opplæring på grunn av tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk. Annet ledd i denne bestemmelsen angir dokumentasjonen på tilstrekkelige kunnskaper, og i bokstav a) heter det "*bestått språkprøve*". Bestemmelsen er i dag utformet med sikte på dagens system, og som følge

av endringene foreslås bestemmelsen endret fra formuleringen *"bestått språkprøve"* til en angivelse i samsvar med Det felles europeiske rammeverket for språk. Formuleringen foreslås endret til *"bestått avsluttende prøve i norsk med ferdigheter på minimum nivå A2 på skriftlig prøve (ferdighetene lese, lytte og skriftlig produksjon)"*. Se punkt 1.7 nedenfor for en utdyping av forslaget.

I lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap (statsborgerloven) er det vilkår for statsborgerskap at søker må ha gjennomført 300 timer godkjent norskopplæring eller dokumentere tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk, se § 7 første ledd bokstav f) jf. § 8. Forskrift 30. juni 2006 nr. 756 om erverv og tap av norsk statsborgerskap (statsborgerforskriften) § 4-1 definerer hva som skal anses som tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk ved søknad om statsborgerskap. Formuleringen i nr. 1 er identisk med formuleringen i forskrift 20. april 2005 nr. 341 om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere § 3 *"bestått prøve"*. Med samme begrunnelse som i avsnittet ovenfor foreslås også formuleringen i statsborgerforskriften endret til *"bestått avsluttende prøve med ferdigheter på minimum nivå A2 på skriftlig prøve (ferdighetene lese, lytte og skriftlig produksjon)"*. Se punkt 1.8 nedenfor for en utdyping av forslaget.

Forslaget til forskriftsbestemmelser om obligatoriske avsluttende prøver omhandler en rekke emner, og det er relativt detaljert. Hensikten er at det skal være lik praksis når det gjelder prøveavviklingen over hele landet. Departementet vurderer at detaljerte forskriftsbestemmelser tilsier at det ikke bør være behov for noe lokalt eksamensreglement i tillegg til forskriften.

Alle deltakere som er omfattet av både rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap får en plikt til å gå opp til obligatorisk avsluttende prøver i norsk og samfunnskunnskap. Dette vil gjelde personer mellom 16 og 55 år med oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse, dvs. personer som får innvilget asyl, er overføringsflyktninger, får opphold på humanitært grunnlag, familiegjenforente med disse, eller er familiegjenforent med norsk eller nordisk borger.

Verken arbeidsinnvandrere fra land utenfor EØS-/EFTA-området eller de som kommer hit etter EØS-/EFTA-regelverket, vil være omfattet av obligatoriske avsluttende prøver i norsk og samfunnskunnskap. Det samme gjelder personer med oppholdstillatelse som ikke danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Disse gruppene har ikke rett til gratis norskopplæring etter introduksjonsloven.

Deltakere med rett og plikt til å delta i opplæring i norsk og samfunnskunnskap kan gå opp til gratis prøve en gang, det kan også deltakere med rett til opplæring. Deltakere med plikt må betale.

Regler om hjelpemidler, tilrettelegging, klage, bortvisning og annullering er i hovedsak basert på bestemmelser i forskriften til opplæringsloven om eksamen.

Avsluttende prøve i norsk

Dagens Norskprøve 2 og 3 avvikles tre ganger i året på noen utvalgte steder i hvert fylke. Departementet vil nå endre denne strukturen, se punkt 1.3.7. Deltaker må melde seg opp til avsluttende prøver på forhånd, og vurderer sammen med lærer om hun eller han er klar til å gå opp til avsluttende prøve. Prøver i norsk består av flere delprøver, den enkelte prøves i ferdighetene som beskrives i læreplanen for skriftlig del: *å lytte, lese, skrive og for muntlig del: snakke og samtale*. Det forutsettes at første gang en deltaker går opp til avsluttende prøve i norsk, meldes hun eller han opp til hele prøven, dvs. alle ferdigheter som beskrives i læreplanen. Kun dersom delprøver ikke er bestått eller dersom kandidaten ønsker å forbedre resultatet, kan hun eller han melde seg opp til en delprøve på nytt. Nye prøver er under utvikling, og lese- og lytteferdigheter skal prøves gjennom digitale prøver. Det tas sikte på at nye digitale prøver kan implementeres i begynnelsen av 2014. Innføringen av vilkåret om obligatoriske avsluttende prøver i norsk og samfunnskunnskap fra og med 1. september 2013 er *ikke* avhengig av at de nye digitale prøvene er ferdig utviklet og testet. Lovens krav kan oppfylles ved at deltakere i en overgangsperiode går opp til Norskprøve 2 eller 3.

Ved dagens Norskprøve 2 og 3 gis det vurderingen "*bestått*" og "*ikke bestått*" for henholdsvis muntlige og skriftlige ferdigheter. Departementet fremmer her forslag om en helt ny vurdering av den enkeltes ferdigheter, se punkt 1.3.10. Forslaget er begrunnet i behovet for et system som er nøytralt, som viser at språklige ferdigheter er nyansert, og som er i tråd med læreplanen og den måten kompetanse beskrives der. Forslaget innebærer at en går bort fra dagens samlekarakterer, og at det skal gis en egen vurdering for hver av delferdighetene lytte, lese og skrive, og en samlet vurdering for de muntlige ferdighetene snakke og samtale. Målet er å gi et mer nyansert bilde av den enkeltes språklige kompetanse. Gjennom dette forslaget vil vurderingen synliggjøre at den enkelte kan være på ulike nivåer i forhold de ulike språklige delferdighetene, og en potensiell arbeidsgiver kan gjøre en vurdering av om den enkelte arbeidssøker har de delferdighetene som er nødvendige for å utføre bestemte arbeidsoppgaver. Departementet foreslår at de fire språknivåene, slik de er beskrevet i Det felles europeiske rammeverket for språk og i læreplanen skal benyttes som vurderingsskala. De fire språknivåene betegnes som A1, A2, B1 og B2, der A1 er det laveste nivået og B2 er det høyeste.

BLD ber særlig om tilbakemeldinger fra høringsinstansene på forslaget om en ny vurdering av den enkeltes ferdigheter.

Avsluttende prøve i samfunnskunnskap

Prøver i samfunnskunnskap er digitale og tas så snart opplæringen er gjennomført. Prøven kan avlegges lokalt og løpende gjennom året. Oppgavene til prøven er basert på målene i læreplanen, og vil i tillegg være utformet slik at svarene på alle oppgavene vil være å finne i den nye digitale læringsressursen www.samfunnskunnskap.no.

Innføring av bestått prøve i samfunnskunnskap som vilkår for å erverve statsborgerskap etter søknad.

I meldingen til Stortinget som nylig er lagt fram "En helhetlig integreringspolitikk" (jf. Meld. St. 6 (2012-2013)) varsles det at Regjeringen vil utrede spørsmålet om innføring av bestått prøve i samfunnskunnskap som vilkår for å erverve statsborgerskap etter søknad. Dette spørsmålet er ikke tema i denne høringsrunden.

Vi ber om at den enkelte høringsinstans ved behov sørger for å videresende høringsbrevet til eventuelle underliggende enheter, instanser, etater, medlemsorganisasjoner mv. som ikke står på listen over høringsinstanser.

Høringsinstansenes frist for å komme med sine høringsuttalelser er 22. mai 2013. Grunnet stram tidsplan for å få fastsatt en forskrift i tide før lovbestemmelsen trer i kraft, er det ikke anledning til å be om utsettelse av høringsfristen. Vi ber dere oppgi hvilken bestemmelse det gis merknader til.

Høringsuttalelsene sendes elektronisk til departementets postmottak på e-postadressen postmottak@bld.dep.no

Eventuelle spørsmål kan rettes til seniorrådgiver Hege Hov Eggen på telefon 22 24 69 64 eller e-post heg@bld.dep.no

Med hilsen

Erik Skedsmo (e.f.)
avdelingsdirektør

Hege Hov Eggen
seniorrådgiver